

COLLEGEVRIJ VOORJAAR LOKT HEFTIGE DISCUSSIE UIT OVER WERK-PRIVÉBALANS

'Oplossing zonder met studenten ka

Sinds 23 juli 2013 woedt er op Accountant.nl een heftige discussie over het op verzoek van de big four instellen van een collegevrije periode in het voorjaar en 'inhaalmoment' in de zomer bij de universitaire (post)masteropleidingen accountancy. Velen reageerden, vaak anoniem.

TEKST: ADRIE BOXMEER | BEELD: DREAMSTIME

Tom Ooms, vice-voorzitter van NBA Young Profs en werkzaam bij PwC, raakte met zijn opiniebijdrage 'Uitmelken en rijp voor de slacht' hierover een gevoelige snaar. Volgens velen komt de werk-privébalans van assistent-studenten op onaantoonbare manier onder druk te staan. Overigens beseffen de meeste discussianten wel dat er iets moet gebeuren, omdat hard studeren én hard werken in het voorjaar niet de ideale combinatie is. Dat is ook dan niet het heikele punt. De irritatie ontstond vooral omdat er een oplossing is bedacht zonder daarbij de studenten te betrekken.

TRIPARTIETE OVEREENKOMST

Of zoals Marisa Noronha, bestuurslid van NBA Young Professionals, het formuleert: "Kantoren en universiteiten verzinnen een oplossing zonder met het lijdend voorwerp te spreken. Daarom pleit ik voor een oud voorstel van de VAS, de Vereniging van Accountancystudenten, om een tripartiete overeenkomst tussen kantoren, universiteiten en studenten te sluiten. Hierdoor wordt een oplossing door alle drie de partijen gedragen." Volgens de huidige VAS-voorzitter Jordy Wolfs is het verleggen van het zwaartepunt in de studie naar de zomer niet de oplossing. "Want sommige bedrijven hebben een gebroken boekjaar. En wij hebben ook veel studenten die klanten in de publieke sector bedienen. Daar kent men in tegenstelling tot het bedrijfs-

leven vaak deadlines in de zomer."

Overigens wil NBA Young Professionals onder haar leden op initiatief van NBA-directeur Anne-Marieke van Arkel een onderzoek starten naar de gewenste opzet van het onderwijs en de juiste werk-privébalans.

RONDETAfelGESPReK

Fouk Tsang, actief in accountancyvernieuwingsbeweging Tuacc en in het dagelijks leven directeur van Alfa Accountants, vindt het de hoogste tijd voor een oproep. "Alle betrokkenen bij het accountancyonderwijs, de kantoren, opleiders en studenten, moeten om de tafel gaan zitten. De NBA moet snel een rondetafelgesprek organiseren."

Jeroen Buchel, hoofd Educatie en praktijkopleiding van de NBA, wil dat graag doen. "Uiteraard begrijpen we het probleem van de kantoren. Maar betrek bij een oplossing toch vooral ook de studenten. Ook is het belangrijk om regelmaat in de studie te houden. Maar wordt dat met een lange collegevrije periode in het voorjaar bereikt? Het heeft bovendien effect op de praktijkopleiding, waarvoor we juist zoeken naar meer samenhang met het theoretische onderwijs."

Pieter de Kok, actief in Tuacc en partner bij Coney, is ook voor zo'n rondetafelgesprek, maar plaatst een kanttekening: "Er is in het onderwijs te weinig druk tot verandering. Het zijn de kantoren die het bepalen. Simpel. Onderwijs volgt, studenten doen voor spek en bonen mee. Maar een gesprek is altijd goed. Dat moet overigens niet los staan van andere thema's, zoals kwaliteitswaarborgen, training on the job, de ontwikkeling tot professionele accountant in een bepaalde sector en permanente educatie. We hebben als Tuacc al eerder gepleit voor een brede discussie rond onderwijs en aanverwante thema's."

'KANTOREN EN UNIVERSITEITEN VERZINNEN EEN OPLOSSING ZONDER MET HET LIJDEND VOORWERP TE SPREKEN.'

overleg n niet'

'ALLE BETROKKENEN BIJ HET
ACCOUNTANCYONDERWIJS,
KANTOREN, OPLEIDERS EN STUDENTEN,
MOETEN OM DE TAFEL GAAN ZITTEN.'

'HET ZIJN DE KANTOREN DIE BEPALEN. ONDERWIJS VOLGT EN STUDENTEN DOEN VOOR SPEK EN BONEN MEE.'

OPEN VOOR ALTERNATIEVEN

Eén cruciale partij ontbrak in de discussie tot nu toe nagenoeg: de vier grote kantoren. Alleen PwC en EY gaven op Accountant.nl een korte reactie. Ze beaamden dat de grote kantoren aan de universiteiten hebben gevraagd om de wekelijkse collegedag voor postmasterstudenten in de drukke periode te verruilen voor een werkdag, en die dag in de zomer in te halen. Woordvoerder Liesbeth Aarssen-Blokpoel van EY in die reactie: "Het is een groot probleem dat assistenten een veel te hoge combi werk-studiebelasting hebben. Zolang bedrijven per se een kalenderjaar-audit willen hebben, moeten wij als dienstverlener ons opleidingsmodel daar ook op instellen."

Koen Jonker van PwC nam alvast een voorschot op het bezwaar van studenten dat vanwege de collegevrije periode de zomervakantie deels moet worden opgeofferd. "Wij staan open voor alternatieven, zoals langer doorgaan met colleges voor de zomer zonder dat dit ten koste gaat van vakanties."

'NIET IN BETON'

Nogmaals gevraagd naar een reactie benadrukken ook de vier kantoren nu voorstander te zijn van een gesprek tussen alle betrokken partijen. Namens Deloitte reageert woordvoerder Wilma Bontes-Houweling: "Gebleken is dat de voorkeur van studenten uitgaat naar colleges in een rustigere periode. Door de grote flexibiliteit in het opleidingsaanbod wordt de druk op de studenten lager en kunnen zij in het *busy season* focussen op hun werk en in een rustiger periode op hun studie, zonder dat dit ten koste gaat van vakanties. Hierover willen wij graag in gesprek, waarbij wat ons betreft de inzet moet zijn de studeerbaarheid, de juiste balans tussen werk, studie en privé, en de kwaliteit."

Jolanda Lamse, in de raad van bestuur van PwC verantwoordelijk voor human capital, wijst op de verschuiving van steeds meer werkzaamheden richting het voorjaar. "Dit pakt niet altijd goed uit voor de combinatie werken en leren. Wij staan daarom - in het belang van zowel onze accountants in opleiding als van klanten en de kwaliteit van opleidingen - open voor alternatieven. Het is aan ons om samen met onze mensen te kijken wat hen het best past. Dit soort zaken zijn nooit in beton gegoten."

'IN HET DRUKKE VOORJAAR IS DE KANS OM EEN TENTAMEN NIET TE HALEN BEDUIDEND GROTER DAN IN EEN RUSTIGER PERIODE.'

ARBEIDSINSPECTIE: 'GEEN AANLEIDING'

Op Accountant.nl deden sommigen de suggestie om de Arbeidsinspectie eens naar de werkbelasting in de accountancy te laten kijken. In dit verband is het interessant dat de FNV vorig jaar een schadevergoeding van € 370.000 heeft bedongen voor een accountant met *burn-out*-klachten. Het was de hoogste schadevergoeding tot nu toe in een *burn-out*-zaak. In 2009 werd de werkgever in hoger beroep door de rechter aansprakelijk gesteld. Na 2,5 jaar onderhandelen volgde er een schikking waarmee de zaak na elf jaar tot een einde kwam.

De Arbeidsinspectie is sinds een aantal jaren onderdeel van de Inspectie SZW. Woordvoerder Paul van der Burg: "De Inspectie SZW heeft een beperkte capaciteit. Daarom richten we ons in eerste instantie op sectoren waarvan we vermoeden dat er sprake is van illegale arbeid en overtreding van het minimumloon. Dat lijkt me in de accountancy niet het geval. Daarnaast passen we risicoanalyses op sectoren toe. Ook daarin scoort de accountancy niet slecht. Het wordt anders als we uit een bepaalde sector plotseling veel klachten krijgen. Maar vooralsnog zien we geen aanleiding voor een onderzoek in de accountancy."

ZEER STERKE DRUK

De grens tussen keuze en niet-keuze lijkt echter dun. Zo schreef Paulus Wijffels, bij PwC verantwoordelijk partner voor de Associate Academy, voor de zomer op een interne portal voor medewerkers: “We zijn met alle universitaire RA-opleidingen overeengekomen dat er geen colleges en examens plaatsvinden in de maanden januari-maart. Bij enkele universiteiten zelfs tot en met april. Je kunt je in die periode focussen op de jaarrekeningcontroles. Dit geldt bij alle universiteiten voor de postmasterfase, bij de VU ook voor de masterfase.” Daarmee leek, zeker voor studenten, wel duidelijk wat de dringend gewenste keuze is. Ook al stelde Wijffels aan het einde dat er ‘nog volop ruimte is voor vakanties’: “De summercourses zijn facultatief, de een heeft er behoefte aan, de ander niet.”

In beton gegoten of niet, de realiteit is dat veel studenten sterke druk voelen om die ene, door de kantoren gewenste keuze te maken. In de woorden van Marisa Noronha: “Wat doe je als je in het voorjaar toch college wilt, maar je chef ontraadt het je? Dan moet je wel een hele rechte rug hebben.”

COMMOTIE

Michèle Hagers houdt zich in het bestuur van EY Assurance bezig met *people*. Ze wil zich over de ontstane discussie niet uitlaten. Over de reden voor de stap van de kantoren is ze duidelijk: “Ter voorkoming van stress bij onze studerende assistent-accountants. Wij merkten dat onze jonge medewerkers daar in het drukke voorjaar last van kregen. Dat moeten we niet willen.”

Hagers is ervan overtuigd dat de kantoren het beste hebben gedaan voor de studenten. “In het drukke voorjaar is de kans om een tentamen niet te halen beduidend groter dan in een rustiger periode. En de kans dat iemand een herexamen haalt, is vele malen kleiner dan als men voor de eerste keer op moet.”

‘ALS WERKGEVER WIL IK UITERAARD MIJN MEDEWERKERS ZO OPTIMAAL MOGELIJK INZETTEN.’

Ook Carmelo Messina, lid van de directie audit bij KPMG en verantwoordelijk voor personeelsbeleid, benadrukt het belang van de studenten bij een collegevrije periode. Hij relateert de reacties. “Commotie vind ik een groot woord. Daarbij komt nog dat de meeste universiteiten verschillende trajecten blijven aanbieden.” Dat klopt wat betreft het op verschillende momenten in het jaar starten met het lesprogramma, of het verlenen van de opleiding met een jaar, of het slechts beperkt inkorten van de zomervakantie. Alle universiteiten hebben inmiddels hun eigen variant ontwikkeld. Maar de mogelijkheden om van januari tot april college te volgen, zijn daarentegen minimaal.

‘STUDENTEN BEETJE VERWEND’

Fouk Tsang is ook werkgever. Als directeur van Alfa Accountants heeft hij een uitgesproken mening: “Als werkgever wil ik uiteraard mijn medewerkers zo optimaal mogelijk inzetten. Dus ben voor de verplaatsing van de colleges naar rustiger tijden. Dat hoeft overigens niet de zomer te zijn. Je kunt ook buiten het voorjaar in plaats van één dag, twee of drie dagen in de week college geven. Maar daarover heb ik de kantoren nog niet gehoord.”

Fouk Tsang vindt dat studenten ook aan zelfkritiek mogen doen. “Ze zijn een beetje verwend. Ze verdienen een goed salaris, hebben vaak een auto van de zaak en de studie wordt ook nog voor ze betaald. Dan kunnen ze toch wel tot een concessie bereid zijn? Maar verzin een oplossing uiteraard in overleg met de studenten.” □

2+1 actie

Nog voor het einde van het jaar cursussen volgen? Dan is de **2+1 actie** iets voor u. Kies twee cursussen uit het najaarsaanbod op nbaopleidingen/seminaractie.nl en ontvang een gratis seminar naar keuze.

OPLEIDINGEN

NBA